

24 ΟΚΤ. 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 23.10.2014
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Α./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./168

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210 82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Σταυρούλα Ξουλίδου
2. Υπουργείο Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3125/30.9.2014 Ερώτηση με θέμα: «Δημοπρασία αρχαίων ελληνικών αντικειμένων που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από την Ελλάδα».

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3125/30.9.2014 Ερώτησης της Βουλευτού κας Σταυρούλας Ξουλίδου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί για το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού το θεμέλιο λίθο, από τον οποίο απορρέει η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για τον επαναπατρισμό των πολιτιστικών αγαθών, τα οποία έχουν εξαχθεί παρανόμως από την ελληνική επικράτεια. Τα εργαλεία επίτευξης αυτού του σκοπού είναι αφενός η ελληνική νομοθεσία που διέπει τη διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών (Ν. 3028/2002, όπως συμπληρώθηκε με το Ν. 3658/2008) και αφετέρου η Κοινοτική νομοθεσία (Οδηγία 93/7/ΕΟΚ, αναδιατύπωση 2014/60/ΕΕ). Το νομικό αυτό πλαίσιο ενισχύεται με τις δύο (2) Διεθνείς Συμβάσεις, που έχει κυρώσει το ελληνικό κράτος (Σύμβαση UNESCO 1970 και UNIDROIT 1995), καθώς και με την υπογραφή διμερών Συμφωνιών από το ελληνικό κράτος, όπως με τις Η.Π.Α. (Ν. 4026/2011), την Ελβετία (Ν. 3915/2011), την Κίνα (Ν. 3914/2011) και την Τουρκία (Ν. 4294/30.9.2014) που αφορούν στην πρόληψη και παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης. Προκειμένου όμως με βάση όλα τα παραπάνω κείμενα το ελληνικό δημόσιο να ζητήσει την απόσυρση αντικειμένων ή την διακοπή μιας δημοπρασίας στο εξωτερικό, πρέπει να έχει παρασχεθεί πλήρως τεκμηριωμένη απόδειξη της παράνομης εξαγωγής των εν λόγω πολιτιστικών αγαθών από την ελληνική επικράτεια, όπως άλλωστε συνέβη πρόσφατα με την απόσυρση της Κεφαλής Ερμή, κατόπιν παρέμβασης της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών του ΥΠ.ΠΟ.Α. από δημοπρασία του Οίκου Bonhams, στις 2 Οκτωβρίου 2014.

Το ΥΠ.ΠΟ.Α., μέσω της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών (ΔΤΠΠΑ), η οποία είναι αρμόδια για κάθε μορφή παράνομης διακίνησης αρχαιοτήτων, παρακολουθεί τις δημοπρασίες πολιτιστικών αγαθών, τόσο των μεγάλων Οίκων του εξωτερικού, όσο και εντός της χώρας. Ως εκ τούτου, η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών γνώριζε για τις εν λόγω δημοπρασίες πριν από τα δημοσιεύματα στα ΜΜΕ.

Ειδικότερα, πρόκειται για τρεις (3) δημοπρασίες που διενεργήθηκαν από 13 έως 17 Οκτωβρίου 2014 στο Μόναχο από το γερμανικό Οίκο Gorny & Mosch και αφορούν αποκλειστικά νομίσματα, τα οποία ως κατηγορία πολιτιστικών αγαθών διαφοροποιούνται από τα άλλα πολιτιστικά αγαθά σε δύο βασικά χαρακτηριστικά: α) παράγονται προκειμένου να κυκλοφορούν και β) διαχρονικά αποτελούν την κατ' εξοχήν πρώτη επιλογή των κιβδηλοποιών.

Για τα φερόμενα ως αρχαία ελληνικά, στην ιδιοκτησία του προαναφερόμενου Οίκου, δεν είναι δυνατόν να τεκμηριωθεί η υπαγωγή τους στις προστατευτικές διατάξεις του Ν. 3028/2002 (όπως συμπληρώθηκε με το Ν. 3658/2008), ούτε μπορεί να αποδειχθεί η γνησιότητά τους μόνο από φωτογραφίες. Παρόλα αυτά, ακόμα και αν πρόκειται για γνήσια νομίσματα, η τυχόν παράνομη εξαγωγή τους από την Ελλάδα δεν είναι επίσης δυνατόν να τεκμηριωθεί εφόσον,

✓

όπως προαναφέρθηκε, τα νομίσματα ως μέσον συναλλαγής, κυκλοφορούσαν ευρέως στον αρχαίο κόσμο και δη στις αρχαίες ελληνικές αποικίες, που είχαν ιδρυθεί ήδη από τον 8^ο π.Χ. αιώνα σε Ανατολή και Δύση. Πολλές δε από αυτές τις αποικίες, δεν βρίσκονται εντός των ορίων της σημερινής ελληνικής επικράτειας (π.χ. Κάτω Ιταλία, Εύξεινος Πόντος, παράλια Μικράς Ασίας κ.α.). Αντίστοιχα σε μία ευρύτερη γεωγραφική περιοχή κυκλοφορούσαν και τα νομίσματα του Μ. Αλεξάνδρου και των διαδόχων του. Επιπλέον, σχετικά με την κατοχή των νομισμάτων από τον Οίκο δημοπρασιών, επισημαίνεται ότι το καθεστώς κατοχής, ιδιοκτησίας και διακίνησης των πολιτιστικών αγαθών διέπεται από διαφορετικό νομικό καθεστώς σε κάθε χώρα.

Η διεκδίκηση αρχαίων νομισμάτων ελληνικής κοπής, άνευ επαρκούς και σαφούς τεκμηρίωσης της παράνομης διακίνησής τους, αντίκειται στις Διεθνείς Συμβάσεις, τις οποίες έχει κυρώσει η χώρα μας δια νόμου. Επίσης αντίκειται και στις ανωτέρω Διμερείς Συμφωνίες σχετικά με την πάταξη της αρχαιοκαπηλίας, τις οποίες οφείλει να τηρεί το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η δε πρόσφατα αναθεωρημένη (2014/60/ΕΕ), Κοινοτική Οδηγία 93/7/ΕΟΚ «Σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν παράνομα απομακρυνθεί από το έδαφος κράτους – μέλους» τίθεται σε εφαρμογή κατόπιν επίσης τεκμηριωμένης απόδειξης παράνομης διακίνησης των πολιτιστικών αγαθών. Όσον αφορά στη ματαίωση ή απόσυρση δημοπρατούμενων πολιτιστικών αγαθών, το ΥΠ.ΠΟ.Α. δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στο γεγονός ότι μία μη τεκμηριωμένη διεκδίκηση είναι δυνατόν να εγείρει αιτήματα αποζημιώσεων εις βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, για διαφυγόντα κέρδη των Οίκων Δημοπρασιών.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, μέσω της Διεύθυνσης Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, έχει κατορθώσει ειδικά τα τελευταία χρόνια να είναι απολύτως αξιόπιστο στις περιπτώσεις διεκδικήσεων και επαναπατρισμών παρανόμως διακινουμένων αρχαίων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι μετά από συντονισμένες προσπάθειες του Νομισματικού Μουσείου σε συνεργασία με την ανωτέρω Διεύθυνση Τεκμηρίωσης επετεύχθη ο επαναπατρισμός δύο σημαντικών συνόλων νομισμάτων με προέλευση τη Μακεδονία και τη Θράκη. Το Νομισματικό Μουσείο θέλοντας να κάνει κοινωνό της προσπάθειας αυτής το ευρύ κοινό έχει δρομολογήσει το 2015 παρουσίαση σχετικής περιοδική έκθεσης.

Εν κατακλείδι, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και η αρμόδια Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών χειρίζεται τα θέματα των διεκδικήσεων και επαναπατρισμών των ελληνικών αρχαιοτήτων αθόρυβα και αξιόπιστα, εντός των πλαισίων των Διεθνών Συμβάσεων και κανόνων δεοντολογίας, χωρίς να παρασύρεται από οποιαδήποτε πολιτική ή επικοινωνιακή εκμετάλλευση των θεμάτων αυτών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΤΠΠΑ
2. Ι' ΕΠΚΑ
3. ΚΓ' ΕΠΚΑ
4. ΚΔ' ΕΠΚΑ
5. ΚΕ' ΕΠΚΑ
6. Νομισματικό Μουσείο

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
24/10/2014